

TỔNG HỢP BIỂN ĐÔNG TUẦN QUA

(từ 3/12 đến 9/12/2012)

- Hoàn tổ chức Hội nghị 4 nước ASEAN về Biển Đông
- Trung Quốc thiết lập một trạm dự báo và giám sát môi trường biển ở Tam Sa
- Trung Quốc cảnh báo Ấn Độ không được thăm dò dầu khí ở Biển Đông
- Việt Nam phản đối Trung Quốc có hành động xâm phạm chủ quyền Việt Nam
- Philippines từ chối đóng dấu thị thực lên tất cả hộ chiếu Trung Quốc
- Ấn Độ có thể điều quân bảo vệ lợi ích ở Biển Đông
- Mỹ muốn Trung Quốc làm rõ kế hoạch khám xét tàu nước ngoài ở Biển Đông

Động thái của các quốc gia

+ Trung Quốc:

Trung Quốc tham vọng nâng sản lượng khai thác khí ở Biển Đông lên 15 tỷ m³/năm. Cục Quản lý Năng lượng Quốc gia Trung Quốc hôm 3/12 cho biết nước này đang hướng tới mục tiêu nâng sản lượng khai thác khí đốt ở Biển Đông lên 15 tỷ m³/năm vào năm 2015. Biển Đông sẽ là khu vực chính trong các vùng mà Trung Quốc dự tính đẩy mạnh việc thăm dò và khai thác khí đốt ở ngoài khơi. Tuy nhiên, nước này chưa công bố chi tiết về kế hoạch 5 năm nói trên.

Trung Quốc cảnh báo Ấn Độ không được thăm dò dầu khí ở Biển Đông. Trong cuộc họp báo thường kỳ hôm 4/12, người phát ngôn của Bộ Ngoại giao Trung Quốc Hồng Lỗi tuyên bố: “Trung Quốc phản đối bất kỳ hành động đơn phương nào trong việc thăm dò và khai thác dầu khí ở Biển Đông và hy vọng các quốc gia có liên quan tôn trọng chủ quyền và lợi ích quốc gia của Trung Quốc cũng như các nỗ lực của các quốc

gia khác trong khu vực nhằm giải quyết vấn đề tranh chấp thông qua đàm phán song phương.”

Trung Quốc thiết lập một trạm dự báo và giám sát môi trường biển. Cục Hải dương quốc gia Trung Quốc hôm 5/12 thông báo một trạm dự báo và giám sát môi trường biển đã được thành lập tại cái gọi là “thành phố Tam Sa”. Theo thông báo, khoảng 25 nhân viên sẽ vận hành trạm nói trên.

“Trung Quốc kiểm tra và bắt giữ tàu thuyền ở Biển Đông: Sáng kiến cấp tỉnh?” Ngày 5/12, trả lời phỏng vấn của Reuters, ông Ngô Sĩ Tồn, Giám đốc Sở Ngoại vụ tỉnh Hải Nam, kiêm Viện trưởng Viện Nghiên cứu Nam Hải, Trung Quốc cho biết các quy định mới về chặn xét và bắt giữ tàu ngoại quốc - được tỉnh này thông qua vào hạ tuần tháng 11/2012 chỉ là một sáng kiến cấp tỉnh, “Đó không phải là sáng kiến của Bắc Kinh. Chính các cơ quan thực thi pháp luật ở địa phương đã khởi xướng điều này. Họ sẽ phải báo cáo lên trên và chắc chắn sẽ phải xin ý kiến từ ban ngành hữu trách”.

Trung Quốc ngang nhiên yêu cầu Việt Nam ngừng thăm dò dầu khí ở Biển Đông. Trong cuộc họp báo tại Bắc Kinh hôm 6/12, phát ngôn viên Bộ Ngoại giao Trung Quốc Hồng Lỗi nói rằng Trung Quốc và Việt Nam hiện đang tiến hành đàm phán về phân định và khai thác chung vùng biển ngoài cửa Vịnh Bắc Bộ, Việt Nam cần phải đình chỉ hoạt động thăm dò dầu khí đơn

phương trên vùng biển này, chấm dứt quấy nhiễu đối với tàu cá Trung Quốc. Theo ông Hồng Lỗi, vùng biển mà Việt Nam tuyên bố tàu Bình Minh 02 bị tàu cá Trung Quốc làm đứt cáp là nằm ngoài cửa Vịnh Bắc Bộ, khu vực có yêu sách chồng lấn giữa hai nước, tàu cá Trung Quốc tiến hành hoạt động đánh bắt bình thường và bị tàu Hải quân Việt Nam xua đuổi vô lý.”

+ *Việt Nam:*

Việt Nam phản đối Trung Quốc có hành động xâm phạm chủ quyền. Gần đây Trung Quốc đã tiến hành một loạt động thái khiêu khích trên Biển Đông. Ngày 4/12/2012, Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam Lương Thanh Nghị tuyên bố: “Những hành động nói trên của phía Trung Quốc đã xâm phạm nghiêm trọng chủ quyền của Việt Nam đối với hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa; xâm phạm quyền chủ quyền, quyền tài phán của Việt Nam đối với các vùng biển của Việt Nam; vi phạm Thỏa thuận những nguyên tắc cơ bản chỉ đạo giải quyết vấn đề trên biển giữa Việt Nam và Trung Quốc ký tháng 10/2011; trái với tinh thần Tuyên bố về ứng xử

của các bên ở Biển Đông (DOC) và Tuyên bố cấp cao kỷ niệm 10 năm DOC, làm cho tình hình Biển Đông thêm phức tạp.”

Hạ thủy tàu phục vụ giàn khoan. Sáng 4/12, trên sông Hàn, Đà Nẵng, Công ty đóng tàu Sông Thu (Tổng cục Công nghiệp quốc phòng, Bộ Quốc phòng) đã hạ thủy thành công tàu dịch vụ dầu khí phục vụ giàn khoan trước khi bàn giao cho liên doanh dầu khí Vietsovpetro (Tập đoàn Dầu khí quốc gia Việt Nam). Con tàu trị giá 300 tỷ đồng này được đóng dựa trên công nghệ Hà Lan, có thể hoạt động tầm biển xa trong điều kiện tải cao.

+ *Philippines:*

Tổng thống Philippines bổ nhiệm đại sứ tại Trung Quốc. Tổng thống Philippines Benigno S. Aquino III đã bổ nhiệm Thứ trưởng Ngoại giao Erlinda Basilio (68 tuổi) làm tân đại sứ tại Trung Quốc, thay bà Sonia Brady (71 tuổi) mới bị đột quỵ ở Bắc Kinh hồi tháng Tám. Phát biểu tại cuộc họp báo ngày 5/12, Tổng thống Aquino cho biết ông bổ nhiệm bà Basilio, một nhà ngoại giao giàu kinh nghiệm, vào vị trí này để gửi tới Trung Quốc tín hiệu rằng Philippines coi trọng mối quan hệ song phương với Bắc Kinh.

Philippines từ chối đóng dấu thị thực lên tất cả hộ chiếu Trung Quốc. Cục Di Trú Philippines (BI) ngày 6/12 công bố chỉ thị từ chối đóng dấu tất cả hộ chiếu Trung Quốc. Trong một tuyên bố, Cục trưởng BI Ricardo David Jr., nói: “Chỉ thị của tôi đến các nhân viên

di trú là rõ ràng. Chúng tôi sẽ không đóng dấu thị thực tất cả hộ chiếu Trung Quốc. Dù là mới hay cũ.” Đối với hộ chiếu điện tử mới của Trung Quốc, nhân viên nhập cư sẽ đóng dấu BI vào mặt sau của đơn xin thị thực do Lãnh sự quán Philippines ở Trung Quốc cấp và nhận thị thực do Bộ Ngoại giao Philippines (DFA) cấp.

+ Ấn Độ:

Ấn Độ có thể điều quân bảo vệ lợi ích ở Biển Đông. Phát biểu tại cuộc họp báo ở New Delhi ngày 3/12, Tư lệnh Hải quân nước này, Đô đốc D.K. Joshi cho rằng sự hiện đại hóa nhanh chóng của Hải quân Trung Quốc là điều “quan ngại lớn.” Ông Joshi nhấn mạnh dù sự có mặt của Ấn Độ tại Biển Đông không phải rất thường xuyên song Ấn Độ có các lợi ích như tự do hàng hải và thăm dò các nguồn tài nguyên tại khu vực này: “Trong trường hợp cần thiết để bảo vệ các lợi ích của Ấn Độ, chẳng hạn như ONGC Videsh, chúng tôi cần phải tới đó và đã sẵn sàng cho việc này.”

+ Úc:

Úc muốn tăng cường quan hệ với Đông Nam Á. Ngoại trưởng Úc Bob Carr tuyên bố ưu tiên của ông trong năm tới là bảo đảm Mỹ sẽ tiếp tục gắn kết với khu vực Châu Á: “Ưu tiên của tôi trong ngắn hạn là bảo đảm trong khi chính quyền của Tổng Thống Obama chuyển sang nhiệm kỳ 2, chúng ta sẽ giữ được sự can dự của Mỹ ở Châu Á”. Trọng tâm thứ hai của Ngoại trưởng Carr là tăng cường và chuyển đổi quan hệ với Đông Nam Á, thông qua ASEAN: “Công việc của chúng ta không phải là lên lớp cho ASEAN mà là chứng tỏ Úc có thể trở thành nguồn lực cho khu vực. Cần có sự can dự khéo léo hơn so với trước đây.”

+ Mỹ:

Mỹ muốn Trung Quốc làm rõ kế hoạch khám xét tàu nước ngoài ở Biển Đông. Ngày 5/12, Đại sứ Mỹ tại Trung Quốc Gary Locke cho biết, Washington muốn Trung Quốc làm rõ tuyên bố mới đây về việc cho phép cảnh sát biển nước này tiếp cận và kiểm tra các tàu nước ngoài tại Biển Đông. “Chính phủ Mỹ rất muốn làm rõ ý nghĩa của các quy định này, nó sẽ được chính quyền Hải Nam và các cơ quan chấp pháp trên biển thực hiện như thế nào cũng như mục đích của các quy định ấy”, Đại sứ Mỹ nói bên lề một diễn đàn đầu tư tại Bắc Kinh, “Nó thực sự không rõ ràng, tôi cho là như vậy, với hầu hết các quốc gia. Trước hết, chúng tôi cần làm rõ phạm vi, mục đích và tầm ảnh hưởng của những quy định đó.”

“Mỹ không muốn đối đầu ở Thái Bình Dương” Tại cuộc họp báo ở Lầu Năm góc hôm 6/12, Đô đốc Samuel J. Locklear III, Tư lệnh hạm đội Thái Bình Dương, khẳng định Mỹ mong muốn Trung Quốc đóng vai trò mang tính xây dựng trên diễn đàn toàn cầu và nước Mỹ tập trung tìm kiếm hợp tác trong khu vực Thái Bình Dương chứ không muốn đối đầu. Nhận định về vấn đề tranh chấp ở Biển Đông và Biển Hoa Đông, Đô đốc Samuel J. Locklear III khẳng định lập trường của Mỹ không đứng về bên nào trong các tranh chấp và kêu gọi các bên liên quan thông qua con đường ngoại giao và các diễn đàn pháp lý nhằm đạt được giải pháp phù hợp, tránh sử dụng phương thức ép buộc hoặc gây xung đột.”

Quan hệ các nước

Hoãn tổ chức Hội nghị 4 nước ASEAN về Biển Đông. Tại cuộc họp báo ngày 7/12, người phát ngôn Bộ Ngoại giao Philippines (PDFA)

Raul Hernandez thông báo Hội nghị bốn nước tuyên bố chủ quyền trên Biển Đông do Philippines đề xuất tổ chức trong tháng này tại thủ đô Manila đã bị hoãn lại. Ông Hernandez cho hay hội nghị trên sẽ không diễn ra vào ngày 12/12, song các bên vẫn đang phấn đấu tiến tới hội nghị này. Khi được hỏi về lý do trì hoãn, người phát ngôn Hernandez nói là do các vấn đề về lịch trình.

Indonesia - Trung Quốc tăng cường hợp tác trên biển. Hội nghị lần thứ nhất Ủy ban Hợp tác trên biển Trung Quốc - Indonesia ngày 6/12 đã diễn ra tại Bắc Kinh. Đây là hành động cụ thể thực hiện Bản ghi nhớ về hợp tác trên biển giữa Trung Quốc và Indonesia do Bộ trưởng Ngoại giao hai nước ký tháng 3 năm nay. Hai bên nhất trí cho rằng, việc thành lập Ủy ban Hợp tác trên biển Trung Quốc - Indonesia và Quỹ Hợp tác trên biển Trung Quốc - Indonesia, là biện pháp mạnh mẽ sâu sắc hợp tác trong lĩnh vực hải dương giữa hai nước.

Đối thoại chiến lược Việt Nam-Liên bang Nga lần 5. Ngày 7/12, Đối thoại chiến lược ngoại giao-quốc phòng-an ninh Việt Nam-Liên bang

Nga thường niên lần thứ năm đã diễn ra tại Thành phố Hồ Chí Minh. Đoàn Việt Nam do Thứ trưởng thường trực Bộ Ngoại giao Việt Nam Hồ Xuân Sơn dẫn đầu. Đoàn Nga do Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Liên bang Nga A. I. Denisov dẫn đầu. Hai bên đã trao đổi ý kiến một cách sâu rộng về các vấn đề quốc tế và khu vực cùng quan tâm và việc hợp tác phối hợp hành động giữa hai nước tại Liên hợp quốc và các diễn đàn quốc tế khác, đặc biệt trong các cơ chế liên kết khu vực.

Đại sứ Trung Quốc tại Philippines: “Chúng tôi không phải kẻ thù của các bạn”. Trong chuyến thăm tòa soạn báo Inquirer ở Thành phố Makati hôm 6/12, Đại sứ Trung Quốc tại Philippines Mã Khắc Khanh đã đề xuất Philippines và Trung Quốc nên hợp tác khai thác dầu khí và tài nguyên biển ở Biển Đông, “Tôi nghĩ rằng đó là một công thức rất hợp lý khi chờ giải quyết các vụ tranh chấp. Chúng ta có thể hợp tác với nhau khai thác các nguồn tài nguyên khi mà tất cả các tranh chấp đều khó có phương pháp giải quyết trong tương lai gần.” Bà Mã tránh né trả lời câu hỏi đề nghị giải thích về quy định cho phép cảnh sát tỉnh Hải Nam chặn xét tầu ở Biển Đông và chỉ nói rằng Trung Quốc không bao giờ khiêu khích với nước nào ở Biển Đông và chỉ phản ứng khi bị khiêu khích.

Phân tích và đánh giá

“Tăng cường vai trò của Indonesia và tính thống nhất của ASEAN: Chìa khóa giải quyết tranh chấp Biển Đông” của *Veeramalla Anjaiah*. Cho dù Indonesia không phải là một bên tranh chấp, nhưng nước này có mối quan tâm lớn đối với tranh chấp Biển Đông. Thứ nhất, đường chữ U gây tranh cãi của Trung Quốc vươn đến tận mỏ dầu Natuna của Indonesia và các vùng nước lân cận quanh mỏ dầu này. Thứ hai, Indonesia thấy rằng tranh chấp Biển Đông đe dọa đến sự hòa bình và ổn định trong ASEAN. Indonesia đã đóng vai trò trong tất cả các sáng kiến xây dựng hòa bình, từ DOC cho tới COC, để giải quyết những rắc rối ở Biển Đông. Trên thực tế, các quốc gia ASEAN là những quốc gia rất nhỏ bé khi so với một Trung Quốc hùng mạnh, trong khi ASEAN lại là một tổ chức liên chính phủ với sự liên kết lỏng lẻo. Đó là lý do tại sao Trung Quốc luôn muốn đàm phán với từng quốc gia ASEAN đơn lẻ chứ không phải với cả khối. Đây là thời điểm

Indonesia cần thúc đẩy xây dựng tính thống nhất trong ASEAN, không chỉ đối với tranh chấp Biển Đông mà còn cho các vấn đề khác. Trong khoảng thời gian 3 năm nữa, mười nước ASEAN sẽ trở thành một cộng đồng duy nhất. Nếu ASEAN đoàn kết, vị thế thương lượng và ưu thế của tổ chức sẽ được cải thiện, và khi đó ASEAN có thể đối phó với các vấn đề quan trọng như một khối thống nhất.

“Khi Trung Quốc áp dụng ‘luật nhà’ ở Biển Đông” của *Jane Perlez*. Những quy định mới mà một tỉnh Trung Quốc đưa ra hồi cuối tuần cho phép cảnh sát biển can thiệp và ngăn chặn các tàu ở Biển Đông đã làm gia tăng quan ngại các nước trong khu vực và cả Mỹ. Một số nhà phân tích coi động thái của chính quyền tỉnh Hải Nam là một bước đi khác trong nỗ lực củng cố yêu sách chủ quyền của Trung Quốc với hầu hết Biển Đông. Quy định mới do cơ quan lập pháp tỉnh thông qua chưa đầy một tháng sau khi Trung Quốc có nhà lãnh đạo mới - Tập Cận Bình. Quy định mới dường như có rất ít liên quan tới ông Tập, nhưng nó đã củng cố nỗi bất an rằng, Trung Quốc - giờ đã có tàu sân bay và lực lượng hải quân ngày càng lớn mạnh - đang thẳng tiến về phía trước với các kế hoạch khẳng định tuyên bố chủ quyền trên biển, bất chấp việc yêu sách đó chông lán với nhiều nước khác. Theo ông Ngô Sĩ Tồn, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Nam Hải của Trung Quốc, quy định mới này áp dụng cho tất cả thực thể đất bên trong

phạm vi đường chín đoạn và vùng nước liền kề, dụng ý trực tiếp của các quy định mới là để đối phó với cái mà ông này gọi là các tàu đánh cá trái phép của Việt Nam hoạt động ở vùng biển xung quanh đảo Vĩnh Hưng (là đảo Phú Lâm thuộc quần đảo Hoàng Sa của Việt Nam). Bonnie Glaser thuộc Trung tâm Nghiên cứu Chiến lược và Quốc tế (Mỹ) cho rằng, cho tới nay, một số nước Châu Á vẫn tin rằng, Trung Quốc không muốn có xung đột xảy ra đồng thời trên hai “mặt trận” hàng hải: Hoa Đông với Nhật Bản và Biển Đông với một số nước khác. Nhưng, việc thông qua những quy định mới ở Hải Nam đã chứng minh giả định ấy là không chính xác.

“Tương lai quan hệ hợp tác Mỹ-Trung” của *Daljit Singh*. Mỹ công bố chiến lược “xoay trục” Châu Á vào tháng 11 năm 2011, cùng với đó là thúc đẩy quan hệ với các đồng minh trong khu vực và tăng cường can dự trên bình diện rộng về ngoại giao và kinh tế. Tham gia vào quá trình của khu vực và chiến lược “xoay trục” là hai mặt trong chính sách đối ngoại Mỹ. Sự can dự của Mỹ truyền đi thông điệp rằng nước này mong

muốn cùng tồn tại và hợp tác với Trung Quốc, trong khi chiến lược “xoay trục” thể hiện cho Trung Quốc và các đồng minh của Mỹ thấy rằng nước này có lợi ích sống còn tại khu vực Châu Á – Thái Bình Dương, và đây sẽ là lợi ích mà Mỹ quyết tâm bảo vệ, bất chấp những khó khăn về ngân sách. Ở Biển Đông, Mỹ đang đối mặt với một tình thế khó xử - tránh xung đột với Trung Quốc trong khi vẫn duy trì uy tín trong những cam kết của mình với đồng minh, đồng thời đảm bảo rằng cán cân quyền lực tại Biển Đông và Đông Á được duy trì. Một nguy cơ khác nữa là nếu Mỹ quá xem trọng can dự chiến lược với Trung Quốc sẽ khiến nước này càng quyết đoán hơn trên Biển Đông trong khi vẫn tìm cách hạn chế Mỹ đưa ra phản hồi mạnh mẽ. Một loạt động thái của Trung Quốc như tăng cường hiện diện tại các đảo đá ở khu vực tranh chấp, xây mới các công trình của chính quyền và quân sự cùng sự hiện diện ngày càng nhiều của lực lượng hải quân và bán quân sự có thể chưa đủ nghiêm trọng để Mỹ phản ứng bằng cách chấm dứt quá trình hợp tác với Trung Quốc, nhưng những chiến thuật như vậy có thể củng cố vị thế thực tế của Trung Quốc tại Biển Đông. Những động thái quyết đoán của nước này, có thể diễn ra theo từng giai đoạn, và mỗi giai đoạn sẽ thực sự là một bài toán đối với việc phản ứng và cách giải quyết của Mỹ.

“Trung Quốc đang khuấy động Biển Đông” của *Richard Javad Heydarian*. Theo một số nhà phân tích chiến lược, sự không rõ ràng trong việc Mỹ có đủ khả năng hỗ trợ cho chính sách xoay trục Châu Á là lý do khiến giới điều hâu

trong bộ phận lãnh đạo mới của Trung Quốc tỏ ra cứng rắn hơn, trong đó có những người có ý định sử dụng vấn đề tranh chấp lãnh thổ như một cách thức để củng cố tính chính thống và quyền lực trong nước. Tuy nhiên, bất chấp những tín hiệu và cảnh báo từ phía Trung Quốc, vẫn chưa rõ liệu nước này đã sẵn sàng mạo hiểm bước vào cho một cuộc đối đầu toàn diện ở khu vực hay chưa. Quy định “chặn tàu và khám xét”, lần đầu tiên được công bố bởi các quan chức của Hải Nam, vẫn chưa được các nhà lãnh đạo cấp cao của Trung Quốc hoàn toàn chấp thuận. Trong khi Bộ Ngoại giao của Trung Quốc bày tỏ cam kết với tự do hàng hải ở Biển Đông, nước này dường như mập mờ khi đề cập đến những gì được coi là “hành vi xâm nhập bất hợp pháp” hoặc xâm phạm chủ quyền Trung Quốc của các tàu cá nước ngoài. Những hành động gần đây của Trung Quốc dường như để đáp trả chính sách ngày càng quyết đoán của các đồng minh trong khu vực của Mỹ, ví dụ như Nhật Bản nỗ lực mua lại đảo Senkaku/Điếu Ngư đang có tranh chấp, Philippines thúc đẩy sự can dự chiến lược nhiều hơn từ Mỹ và việc Việt Nam tăng cường các hoạt động thăm dò năng lượng và các dự án khoan dầu xa bờ trong các khu vực được coi là tranh chấp. Tuy nhiên, khi các bên tăng cường những lời lẽ cứng rắn cùng sự đe dọa, khả năng xảy ra một cuộc đụng độ trên Biển Đông ngày càng trở nên rõ rệt.

“Philippines đang đang đưa giữa Mỹ và Trung Quốc?” của *Richard Javad Heydarian*. Nhận rõ sức mạnh kinh tế khổng lồ của Trung Quốc cũng như các nguy cơ khi thân thiết về

quân sự với Mỹ, Philippines đang chủ động triển khai một loạt chính sách nhằm cứu vãn quan hệ với Bắc Kinh. Việc Tổng thống Mỹ Barack Obama một lần nữa bỏ qua Philippines trong chuyến công du các nước Đông Nam Á mới đây càng khiến Manila phải tập trung khôi phục mối quan hệ với Trung Quốc, vốn bị tổn hại nghiêm trọng sau vụ đối đầu ở bãi cạn trên Biển Đông. Tính toán của chính phủ Tổng thống Philippines Benigno Aquino dựa trên quan điểm cho rằng một khi tranh chấp chủ quyền được kiểm soát ở ngưỡng nào đó, và chiến lược trọng tâm Châu Á của Mỹ đóng vai trò như một công cụ rắn đe, thì Manila có thể thuyết phục Trung Quốc tiến tới một giải pháp hòa bình cho tranh chấp, giữ thể

diện cho cả hai và tránh phải đối đầu. Nhờ việc theo dõi phản ứng của Trung Quốc trước Nhật Bản trong vấn đề

tranh chấp lãnh thổ tại quần đảo Senkaku/Điếu Ngư trong những tháng gần đây, Manila đã nhận ra tình thế tiến thoái lưỡng nan mà Bắc Kinh đang phải đối mặt. Bất chấp tính cấp thiết của việc tăng cường quan hệ kinh tế đối với các quốc gia láng giềng vì mục tiêu duy trì mức độ tăng trưởng, lãnh đạo Trung Quốc nhiều khả năng sẽ phải đối mặt với những phản ứng tiêu cực trong nước nếu tỏ ra thiếu kiên quyết trước các tuyên bố về lãnh thổ ở những vùng biển lân cận. Nhận thức được sự phức tạp của áp lực trong nước đối với Trung Quốc, Tổng thống Aquino đề nghị

Bắc Kinh linh hoạt hơn trong cách tiếp cận các tranh chấp bằng việc nhấn mạnh: “Sẽ có những áp lực trong quá trình chuyển giao lãnh đạo. Chúng tôi hy vọng rằng các áp lực nội bộ này sẽ giảm đi sau khi sự kiện đó kết thúc. Nhờ vậy, việc đàm phán và thảo luận về các giải pháp hợp lý sẽ được diễn ra thuận lợi hơn.” Chưa thể biết thể hệ lãnh đạo mới của Trung Quốc dưới thời Tập Cận Bình có mềm mỏng hơn trong các yêu sách chủ quyền ở Biển Đông hay không. Nhưng có một điều dễ nhận thấy là cả hai bên, Bắc Kinh và Manila, đều muốn ngăn chặn nguy cơ đối đầu trực tiếp, ngăn đà xuống dốc trong quan hệ ngoại giao, trong khi không phải quay lưng lại quan điểm về chủ quyền trong dân chúng. Đạt được sự cân bằng là nhiệm vụ khó khăn, bởi nó đòi hỏi không chỉ tầm nhìn chiến lược mà còn cả may mắn. Mặc kẹt trong những căng thẳng do tranh chấp chủ quyền ở khu vực và việc chuyển trọng tâm về Châu Á của Mỹ, Philippines có thể bị buộc phải lựa chọn giữa Mỹ hoặc Trung Quốc - điều mà bất cứ lãnh đạo quốc gia nào trong khu vực cũng đều muốn tránh.

“Bước khởi đầu của Ấn Độ tại Biển Đông” của Zachary Keck.

Tư lệnh Hải quân Ấn Độ, Đô đốc D.K. Joshi ngày 3/12 nói rằng lập trường của Ấn Độ là sẵn sàng can dự vào tranh chấp Biển Đông nếu hoạt động khảo sát chung giữa Tập đoàn Dầu khí quốc gia Ấn Độ (ONGC) với phía Việt Nam bị đe dọa. Phát biểu của ông

Joshi đưa ra vào thời điểm Ấn Độ và Trung Quốc bắt đầu các cuộc đàm phán kéo dài hai ngày về tranh chấp về biên giới trên bộ giữa hai nước. Tuy vậy, theo đánh giá thì trong ngắn hạn và trung hạn, ít khả năng Hải quân Ấn Độ sẽ trở thành một lực lượng đáng gờm ở Biển Đông. Suy cho cùng, nước này quan tâm nhiều hơn tới việc duy trì ưu thế với Trung Quốc tại Ấn Độ Dương trong bối cảnh Hải quân của Quân Giải phóng Nhân dân Trung Quốc đang tiếp tục được củng cố và hiện đại hóa. Hơn nữa, trong tương lai không xa, New Dehli có thể phải triển khai nhiều hơn nữa lực lượng hải quân tới các khu vực phía Tây để bảo vệ hoạt động vận chuyển dầu mỏ nhập khẩu từ Trung Đông và một vài nơi khác thuộc châu Phi, do Mỹ sẽ giảm bớt sự hiện diện tại Vịnh Ba Tư – bởi nước này có khả năng tự cung ứng năng lượng trong vài thập kỷ tới. Tuy nhiên, phát ngôn của ông Joshi cho thấy một cuộc cạnh tranh trên biển đang dần trở thành hiện thực giữa Ấn Độ và Trung Quốc. Từ lâu, Ấn Độ đã muốn có một tầm ảnh hưởng lớn hơn tại phía Đông và vùng Đông Nam Á, như một phần của chính sách “Hướng Đông”, bao gồm việc tăng cường quan hệ với các nước láng giềng của Trung Quốc như các quốc gia ASEAN và Nhật Bản, những nước đang ngày càng quan ngại về sự quyết đoán của Trung Quốc. Điều đó chắc chắn sẽ làm tăng thêm nỗi lo sợ trong quá khứ và hiện tại của Trung Quốc về một thể bao vây chiến lược chống lại nước này./.

Thực hiện: Đinh Tuấn Anh